

# Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 300 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

## AANDELEN OP NAAM EN AANDELEN AAN TOONDER

Het verschijnen van de besluitwet van 17-1-49 zal alle maatschappijen er toe dwingen hun aandelen te regulariseren. Vele zullen ongetwijfeld de voorkeur geven om dit te doen bij wijze van opnaamzetting der bestaande aandelen aan toonder. Daarom bleek het nuttig zowel voor de vennootschappen als voor de aandeelhouders in 't kort de principieën hieromtrent te herzien en er de gebeurlijke gevolgen uit te trekken voor de toepassing der nieuwe besluitwet.

1. Het kapitaal ener naamloze vennootschap is vertegenwoordigd door deelbewijzen (maatschappelijke aandelen) waarvan de meest gebruikelijke zijn de aandelen aan toonder en de aandelen op naam.

Indien er tussen beide geen principieel verschil bestaat wat aangaat de eraan verbonden rechten dan is het verschil des te groter wat vorm en verhandelbaarheid betreft. Het ene is inderdaad een inschrijving op naam in een daartoe bestemd aandelenboek dat de rechten toekent aan de in het aandelenboek aangeduide persoon, terwijl bij een aandeel aan toonder de rechten aan de titel zelf verbonden zijn ongeacht de persoon die er eigenaar van is.

2. Omdat de inschrijving nu van de aandelen op naam van zulk een primordiaal belang is, heeft de wetgever gemeend zekere vormvoorwaarden te moeten opleggen die met hogerbedoelde inschrijving zullen gepaard gaan.

Deze inschrijving moet aldus de nauwkeurige aanwijzing van elke aandeelhouder met opgave van het getal zijner aandelen inhouden alsook de aanduiding der gedane stortingen, de overdracht met hun dagtekening en gebeurlijk de omzetting in aandelen aan toonder. Deze vereisten zijn onontbeerlijk omdat het deze inschrijving is die het eigendomsbewijs vormt.

Indien deze voorwaarden niet vervuld zijn, bezit de aandeelhouder het recht om de maatschappij daartoe in rechte te dwingen (Resteau 1913, I, 622).

Wat tevens niet uit het oog mag verloren worden is dat het boek steeds op de maatschappelijke zetel moet berusten waar het door iedere aandeelhouder kan geraadpleegd worden (hij weze zelfs eigenaar van een aandeel aan toonder).

Vele maatschappijen verwaarlozen te veel deze voorschriften te vervullen. Er kan dan ook ter gelegenheid van de maatregelen die zo pas door de regering

werden voorzien, niet genoeg nadruk op gelegd worden dat alle indicaties duidelijk moeten geformuleerd worden.

In die zin mag er ook geen belang gehecht worden aan de certificaten die aan de aandeelhouders op naam worden afgeleverd. Daar het de inschrijving in het aandelenboek is dat het bewijs levert van de eigendom kunnen deze certificaten nooit gebruikt worden tegen hetgeen in het aandelenboek vermeld staat.

3. Resteau (1913-1-625) haalt uit deze principieën twee belangrijke gevolgtrekkingen die een schuldeiser niet uit het oog mag verliezen. Aldus zou het enerzijds nutteloos zijn deze certificaten in pand te geven : een dergelijke pandgeving kan slechts gebeuren door een regelmatig ingeschreven overdracht in het aandelenboek zelf. En anderzijds is het even nutteloos een certificaat in beslag te nemen : de beslagname moet gebeuren door middel van beslag onder derden ten zetel der maatschappij.

(Zie ook art. 2075 voor pandgeving in civiele zaken en artikel 1 der wet van 5.V.72 betreffende de pandgeving in handelszaken.)

4. Het verschil tussen beide soorten aandelen berust in hooforde — zoals gezegd — op de manier waarop de eigenaar ervan wordt vastgesteld, en bijgevolg ook op de manier waarop van eigenaar veranderd wordt.

Aldus voorziet art. 43 der samengeschakelde wetten twee mogelijkheden een aandeel op naam te verhandelen : enerzijds door een gedagtekende inschrijving in het boek, met de handtekening van overdrager en overnemer, en anderzijds overeenkomstig de regelen van art. 1690 B.W.B. Wat echter niet belet dat indien de maatschappij kennis heeft van de overdracht uit brieven en andere bescheiden en zij deze voldoende acht, zijzelf de overdrachtsmelding op het boek der aandeelhouders mag aanbrengen.

5. Het is onontbeerlijk de vormvoorwaarden die in art. 43 worden aangeduid strict na te leven wil men de overdracht tegenstelbaar maken aan de maatschappij. Deze zou bijvoorbeeld geen dividenden moeten uitkeren aan een zgz. aandeelhouder die zich beroept op een foutief ingeschreven aandeel op naam. Het is dus voor de aandeelhouders van overwegend belang dat iedere overdracht met de vereiste nauwkeurigheid

heid zou geschieden: dat de aanduiding der partijen volledig zij, dat de overdracht gedagtekend en door beide getekend zij.

Hoewel ongeldig t.o. der maatschappij zou een overdracht echter volledig in orde kunnen zijn ten aanzien van beide kontraktanten. Tussen deze immers betreft het een loutere overeenkomst onderworpen aan de regelen van gemeen recht waarbij de toestemming van beide partijen volstaat om de overdracht af te sluiten: deze kan dan ook door alle rechtsmiddelen bewezen worden. (Verbr. 12.7.1933 - P. 1923.1.424; Wauwermans Sociétés Anonymes 215; Hrb. Brussel, 30.6.24 - Jur. Comm. Brux. 192.325).

6. In artikel 1690 B.W.B. wordt voor de overdracht van schuldvorderingen een procedure voorzien die door art. 43 der samengeschakelde wetten ook op de overdracht van aandelen toepasselijk wordt gemaakt, hoewel de verhouding aandeelhouder - maatschappij hoegenaamd niet gelijk staat met de verhouding schuldeiser - schuldenaar: de aandeelhouder bezit immers geen schuldvordering tegenover de maatschappij, wel een recht « sui generis ».

Aldus kan bijgevolg de overnemer insgelijks het bezit verkrijgen tegenover derden, indien hij de overdracht heeft betekend aan de maatschappij. Een dergelijke betekening is echter overbodig indien de maatschappij de overdracht bij authentieke acte heeft aanvaard. Dit ware bij voorbeeld mogelijk in de notaris-acte die verleden wordt ter gelegenheid ener buitengewone algemene vergadering betreffende een of ander statutenwijziging.

7. De omzetting van aandelen aan toonder in aandelen op naam. — Ten einde de aandelen van sommige personen, zoals minderjarige naakte eigenaars, e.a., te beschermen tegen verlies of ondoordachte verkoop vanwege hun beheerders, vruchtgebruikers, enz., heeft de wetgever gemeend een speciale regel in de wetgeving te moeten voorzien (art. 46, al. 3) waarbij « de eigenaars van aandelen aan toonder ten allen tijde kunnen vragen dat deze op hun kosten worden omgezet in aandelen op naam ».

Een dergelijke bepaling was er nodig omdat de stichtingsacte ener vennootschap kon bepalen dat alle aandelen aan toonder zijn en zullen blijven. Zelfs dus wanneer de statutaire bepalingen zich er tegen verzetten kunnen alle aandeelhouders steeds op hun kosten deze omzetting vragen. (Kamerverslag zitting 22.XI.1912 en Senaatzitting 22.IV.13.)

Er dient echter wel op gewezen te worden dat het initiatief van een dergelijke omzetting moet uitgaan van de aandeelhouders zelf en niet van de maatschappij: deze zou tot een dergelijke operatie niet kunnen dwingen, want het recht om zijn aandelen aan toonder te hebben, liever dan op naam, is een persoonlijk recht dat buiten de bevoegdheid valt van de maatschappij, tenzij haar dit recht bij de stichting uitdrukkelijk ware gegeven geweest.

8. Het omgekeerde kan zich echter insgelijks voordoen: namelijk de omzetting van aandelen op naam in aandelen aan toonder. Hier speelt art. 42 laatste al.: een dergelijke omzetting is slechts mogelijk indien de statuten het toelaten: deze kunnen immers bepalen dat alle aandelen steeds op naam zullen blijven. Quid echter indien er daaromtrent geen vermeldingen voorkomen in de statuten? Dan ook beslist het grootste deel van de rechtsleer, is een omzetting niet mogelijk: de aandelen moeten op naam blijven (Repertoire Prat. v° Société Anonyme 492.)

Verder zal bij een dergelijke omzetting de maat-

schappij goed doen de rechtsbekwaamheid na te gaan van deze die de omzetting vraagt. Het gaat hier immers om een maatregel die de verhandelbaarheid der aandelen in de hand werkt. Deze zal dus slechts mogelijk zijn voor personen die krachtens de beginselen van het Burg. Wetboek de bekwaamheid hebben te beschikken over hun roerende goederen.

#### 9. Fiscaal aspect: de zegelrechten.

Voor het besluit van 26.IV.47 dat de coördinatie bevat van het nieuwe wetboek der zegelrechten bestond een merkbaar verschil tussen beide soorten aandelen.

Het taxatiesysteem zelf was daarenboven tamelijk ingewikkeld. Zo bestond er een verschil naargelang de aandelen voor min of meer dan vijf jaar uitgegeven werden, bovendien was de belasting geen vast % maar klom zij volgens schijven. En bovenal was zij tweemaal hoger voor de aandelen aan toonder dan dit het geval was voor de aandelen op naam.

Daarnaast moet nog worden opgemerkt dat onder het oude stelsel de belasting gevestigd was op « het gebruik van papier » bijgevolg bij iedere omwisseling op naam of aan toonder was een nieuwe belasting verschuldigd.

Thans is het systeem volledig gewijzigd: de zegelrechten hebben hun karakter van belasting op gebruik van papier verloren en zodoende is de taxe slechts een enkele maal verschuldigd, namelijk bij de stichting der vennootschap of bij de verhoging van het maatschappelijk kapitaal (art. 24). Anderzijds wordt het bedrag er van eenvormig bepaald op 0,70 fr. % (art. 15). De betaling geschiedt binnen de drie maanden en wordt vastgesteld door aanbrenging van een visa voor zegel op een daartoe bestemde aangifte (art. 40 zie ook art. 26 van het uitvoeringsbesluit van 18.9.47).

Er bestaat ook geen verschil meer tussen beide soorten aandelen. Deze kunnen daarenboven zo dikwijls als men wil omgezet worden op naam of aan toonder zonder dat een nieuw zegelrecht zou verschuldigd zijn.

10. Zoals bij de aanvang gezegd, zullen ingevolge het besluit van 17.1.49 betreffende het waardeloos verklaren der in 1944 niet aangegeven aandelen, alle maatschappijen verplicht zijn hun aandelen hetzij tegen nieuwe om te wisselen, hetzij te regulariseren op een manier waarover met het Ministerie van Financiën is akkoord gekomen, hetzij op naam te zetten (art. 2).

Betreffende deze laatste modaliteit preciseert het besluit echter dat de opnaamzetting zal moeten geschieden overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen. Vennootschappen en aandeelhouders hebben er bijgevolg alle belang bij de inschrijving in het aandelen-boek na te gaan zodat ze op een correcte manier zou geschieden. Maar tevens mogen de beheerders der vennootschappen niet uit het oog verliezen dat tot een dergelijke omvorming niet kan gedwongen worden: iedere aandeelhouder moet daaromtrent akkoord gaan wat hem betreft (zie n° 7 in fine). De aandeelhouder zou zich aldus tegen een verplichte omzetting kunnen verzetten en eisen dat zijn aandeel, aan toonder zou blijven en op een andere manier zou geregulariseerd worden. Het besluit heeft immers in niets de bestaande wetgevende bepalingen willen veranderen.

11. Enkele uitzonderingen daargelaten, zijn de meeste principes die van toepassing zijn op de aandelen ook geldig voor de obligaties. Hier staan wij echter voor een andere verhouding, namelijk die van schuldeiser - schuldenaar. Daaruit alleen reeds

blijkt dat het noodzakelijk is het akkoord van beide partijen te verenigen om een wijziging in de leningsvoorwaarden te verwezenlijken. Indien er aldus bij de obligatie-lening niets is voorzien, moeten beide partijen akkoord gaan om tot de omzetting op naam over te gaan, geen van beiden kan de andere daartoe dwingen.

De vennootschappen zullen dus voorafgaandelijk het

akkoord moeten vragen van iedere schuldeiser indien zij hun obligaties willen regulariseren door ze op naam te zetten.

J. STEYAERT,  
Advocaat bij het Hof  
van Beroep te Gent.

## RECHTSPRAAK

### HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 10 Januari 1949.

Voorzitter: M. Wouters.

Raadsheer-verslaggever: M. Giroul.

Advocaat-generaal: M. Janssens de Bisthoven.

**Gewoontemisdrijf. — Onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde.**

*De wet van 27 Maart 1853 tot interpretatie van art. 18 van de wet van 12 Maart 1818 bepaalt niet waarin de «gewoonte» van het onbevoegd uitoefenen van de geneeskunde bestaat. De rechter over de feiten oordeelt derhalve op in cassatie onaantastbare wijze over de vraag, of in het bepaalde geval de omstandigheden aanwezig zijn, die de «gewoonte» uitmaken.*

Houdmont t/ College van geneesheren b.p. en Bourguignon, b.p.

Gelet op het bestreden arrest op 9 Juli 1948 gewezen door het Hof van Beroep te Brussel;

1. — Wat de publieke vordering betreft:

Over het enig middel: schending van artikel 97 der Grondwet en van artikel 18 van de wet d.d. 12 Maart 1818, geïnterpreteerd door het enig artikel van de wet d.d. 27 Maart 1853, doordat het bestreden arrest de conclusies van aanlegger niet beantwoordt, waar deze het bestaan ontkennen van de omstandigheid «gewoonte» en niet wettig het bestaan vaststelt van het element «gewoonte»:

Overwegende dat het bestreden arrest, na hierop te hebben gewezen dat de aanlegger «staande houdt, namelijk, dat er in de zaak geen gewoontemisdrijf zou zijn», dat middel beantwoordt bij de vaststelling dat de aanlegger, bij zijn ondervraging op 6 November 1947 door de onderzoeksrechter, namelijk verklaard heeft: «Mevrouw Bourguignon is herhaalde malen gependuleerd geweest»; dat het daaruit besluit, dat de voorwaarden tot toepassing van de wet d.d. 12 Maart 1818 in de zaak verenigd zijn en dat de door de eerste rechter vaststaand verklaarde feiten door het onderzoek vóór het Hof bewezen zijn gebleven, wat de vaststelling uitmaakt dat de omstandigheid «gewoonte», in de dagvaarding aangehaald als bestanddeel van het misdrijf, bewezen is;

Overwegende, anderzijds, dat de wetsbepalingen, in het middel ingeroepen en welke tot grond van de veroordeling gediend hebben, de gewoonte niet bepalen; dat de rechter over de grond dus souverain in feite de omstandigheden beoordeelt die de gewoonte vestigen;

Dat het middel niet kan aangenomen worden;

En overwegende dat de substantiële of op straf

van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd en dat de beslissing wettelijk is;

II. — Wat de burgerlijke vorderingen betreft:

A. — Voor zover de voorziening gericht is tegen de beslissing gewezen op de burgerlijke vordering uitgeoefend door «het College van Geneesheren van de Brusselse agglomeratie»:

Overwegende dat de aanlegger geen bijzonder middel inroept en dat het Hof er van ambtswege geen opwerpt;

B. — Voor zover de voorziening gericht is tegen de beslissing gewezen op de burgerlijke vordering uitgeoefend door Mevrouw Gerard Bourguignon:

Overwegende dat de aanlegger op 7 Oogst 1948 verklaard heeft afstand te doen van zijn voorziening voor zover ze ingediend was tegen dat deel van de bestreden beslissing;

Om deze redenen:

Decreteert de afstand van de voorziening voor zover ze gericht is tegen de beslissing gewezen op de door Mevrouw Gerard Bourguignon uitgeoefende burgerlijke vordering;

Verwerpt de voorziening voor 't overige.

Veroordeelt de aanlegger tot de kosten.

### HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 7 Februari 1949.

Voorzitter: M. Wouters.

Raadsheer-verslaggever: M. Bareel.

Eerste Advocaat-generaal: M. Hayoit de Termicourt.

**Overmacht als rechtvaardigingsgrond. — Werkelijke opeising als bevrijdende overmacht bij hulpverlening aan de vijand. — Onvoldoende motivering.**

*Voor de strafbaarheid van hem, die onder de bij art. 115, lid 2, W. v. S. bepaalde omstandigheden, hulp heeft verschaft aan de vijand, is wilsvrijheid vereist.*

*Buiten de toepassingsssfeer van art. 115, lid 2, W. v. S. valt de aan de vijand verschaftte hulp, indien deze is verleend ingevolge een opeising, voorzien bij het Reglement gevoegd bij de Conventie van de Haag dd. 18 October 1907.*

*De hulpverlening aan de vijand ter uitvoering van een andere werkelijke opeising moet als niet vrijwillig worden beschouwd, niet alleen wanneer de omstandigheden de verdachte in de onmogelijkheid gesteld hebben zich aan de opeising te onttrekken, doch ook wanneer hij aan de opeising heeft voldaan om belangen te vrijwaren, welke hij verplicht of gerechtigd was bij voorrang boven alle andere be-*

langen te redden, terwijl hij zulks op geen andere wijze kon bereiken dan door nakoming van het bevel tot opeising.

Doordat het bestreden arrest, zonder enig onderscheid noch voorbehoud noch afweging van de waardeverhouding van de met elkaar in conflict zijnde belangen en rechtsplichten, en zonder na te gaan of de verdachte over een ander middel beschikte om het prijsgeven te voorkomen van de belangen welke hij verplicht of gerechtigd was te redden, verdachte's verweer heeft afgewezen op de enkele grond, dat opeising alleen dan straffeloosheid bij hulpverlening aan de vijand ten gevolge heeft wanneer zij de dader heeft doen verkeren in een toestand van onweerstaanbare dwang, is het onvoldoende gemotiveerd en moet derhalve vernietigd worden.

Royer en Gielen t/ Belgische Staat.

Gelet op het arrest, door het Militair Gerechtshof, zetelende te Luik, op 4 Juni 1948 gewezen;

1. In zover de voorziening gericht is tegen de beslissing over de publieke vordering:

Over het tweede middel: schending van de artikelen 97 der Grondwetten 115 van het Strafwetboek doordat het bestreden arrest een te enge definitie van opeising en dwang stelt, waar het verklaart dat een opeising op zich zelf geen grond van rechtvaardiging is:

Overwegende dat aanlegger, die vervolgd wordt wegens inbreuk op artikel 115 par. 2 (Besluit-Wet van 25 Mei 1945) van het Strafwetboek, vóór de rechter over de grond de door de vijand gedane opeising heeft ingeroepen als een overmachtsdaad, die hem dwong tot de hulpverleningen welke hem ten laste worden gelegd;

Overwegende dat wilsvrijheid vereist is voor de strafbaarheid van degene die, onder de omstandigheden bepaald door artikel 115 par. 2 voormeld, hulp heeft verschaft aan de vijanden van de Staat;

Overwegende dat de hulp, welke aan de vijanden van de Staat wordt verschaft naar aanleiding van een opeising, voorzien door het Reglement gevoegd bij de conventie van den Haag d.d. 18 October 1907, goedgekeurd door de wet van 25 Mei 1910, buiten de toepassingsfeer van artikel 115 par. 2 van het Strafwetboek valt;

Dat hulpverlening aan de vijand van de Staat ter uitvoering van een andere werkelijke opeising als niet vrijwillig dient te worden beschouwd, niet alleen wanneer de omstandigheden de opgeëiste in de onmogelijkheid gesteld hebben zich aan de opeising te onttrekken, doch ook wanneer de opeising ten uitvoer wordt gebracht om, voor een ernstig en onmiddellijk dreigend kwaad, belangen te vrijwaren, welke de opgeëiste verplicht of gerechtigd was vóór alle andere te redden en de beklagde ten laste gelegde uitvoering de enig mogelijke uitweg was ter bereiking van dit resultaat, zodat de opgeëiste heeft geweken voor een overmachtsdaad welke hem in feite de vrijheid van de keus ontnomen heeft; feiten en omstandigheden, die door de rechter over de grond dienen onderzocht en beoordeeld te worden;

Overwegende dat de bestreden beslissing, zonder enig onderscheid noch voorbehoud noch afweging van de waardeverhouding der in conflict zijnde belangen en rechtsplegingen, zonder na te gaan of de beklagde over een ander middel beschikte om het prijsgeven te vermijden van de belangen, welke hij moest of mocht behoeden, aanleggers verweermiddel afwijst op deze grond, dat opeising dan alleen de straffeloosheid

van de hulpverlener tot gevolg heeft, wanneer zij deze doet verkeren in een toestand van onweerstaanbare dwang en hem onvermijdelijk dwingt tot het verschaffen van de opgeëiste hulp;

Dat, alzo beslissende, het bestreden arrest miskent dat hulp aan de vijand slechts strafbaar is wanneer zij vrijwillig werd verschaft;

Dat derhalve het Militair Gerechtshof geen wettelijke grondslag geeft aan de veroordeling welke het uitspreekt, wat een schending uitmaakt van de in het middel aangeduide wetsbepalingen;

II. Voor zoveel de voorziening is gericht tegen de beslissing op de burgerlijke vordering:

Overwegende dat de verbreking der beslissing op de publieke vordering de verbreking medesleept van de beslissing op de burgerlijke vordering;

Om die redenen:

en zonder de andere middelen te onderzoeken;

Verbreekt het bestreden arrest;

Beveelt dat dit arrest zal overgeschreven worden op de registers van het Militair Gerechtshof en dat melding er zal van gemaakt worden op de kant van de vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerder tot de kosten;

Verwijst de zaak naar het Militair Gerechtshof, anders samengesteld.

## HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 7 Februari 1949.

Voorzitter: M. Wouters.

Raadsheer-verslaggever: M. Simon.

Advocaat-generaal: M. Colard.

**Amnestie. — Krachtens art. 9 van het Wetsbesluit van 20 September 1945 van de aldaar bedoelde amnestie uitgesloten personen.**

*Krachtens art. 9 van het Wetsbesluit van 20 September 1945 zijn van de in dat Besluit bedoelde amnestie uitgesloten zij, die op grond van vóór dat Besluit gepleegde feiten werden of zullen worden ontzet ingevolge de artikelen 123 sexies en 123 septies van het W. v. S. of werden of zullen worden vervallen verklaard van de in art. 123 sexies W. v. S. bedoelde rechten.*

De Meyer, Willem

Gelet op het bestreden arrest, gewezen de 16 November 1948 door het Militair Gerechtshof, zetelende te Antwerpen.

Over het enig middel van cassatie: schending van het Besluit-wet van 20 September 1945, waarbij amnestie wordt verleend voor zekere misdrijven doordat het bestreden arrest aanlegger voorwaardelijk heeft veroordeeld tot een gevangenisstraf van één jaar en hem ingevolge dezer veroordeling voor een termijn van tien jaar vervallen heeft verklaard van de rechten, opgesomd sub litteris c-e-f en j van artikel 123 sexies van het Strafwetboek, om zich tussen 10 Mei 1940 en 29 Januari 1943 en tussen 29 Januari 1943 en 4 September 1944 schuldig te hebben gemaakt aan het misdrijf, voorzien door artikel 116 bis van het strafwetboek, wanneer, luidens de laatste alinea van artikel 3 paragraaf 1 van bovenbedoeld Besluit-wet, het Militair Gerechtshof de publieke vordering had moeten vervallen verklaren;

Overwegende dat volgens artikel 9 van het Besluit-wet d.d. 20 September 1945 uit de amnestie zijn gesloten degenen die, wegens feiten van vóór dit Besluit-wet van rechten werden of zullen worden ontzet bij toepassing van de artikelen 123 sexies en 123 septies van het Strafwetboek of werden of zullen worden vervallen verklaard van de rechten voorzien bij bedoeld artikel 123 sexies;

Waaruit volgt dat aanlegger zich niet bevindt in de voorwaarden door de wet vereist om de amnestie te kunnen genieten;

Dat het middel dienvolgens niet gegrond is;

Overwegende bovendien dat de substantiële of op straf van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd en dat de beslissing overeenkomstig de wet is;

Om deze redenen :

Verwerpt de voorziening ;  
Verwijst aanlegger in de kosten.

### HOF VAN BEROEP TE GENT

1e Kamer. — 21 Januari 1949.

Voorzitter : M. De Brabandere.

Raadsheren : M.M. Maraite en Verougstraete.

Pleiter : Mr. Moreels.

**Epuratie. — Plaatsing op de epuratielijst na vrij-spraak door het militair gerecht.**

*De krijgsauditeur is onbevoegd om iemand op de epuratielijst te plaatsen op grond van hetzelfde feit, waarvan hij door het militair gerecht is vrijgesproken.*

Vandemarliere.

Gezien het vonnis 18/2/48, waarbij het verzet ontvankelijk doch ongegrond werd verklaard;

Gezien het hoger beroep 19/2/48;

Overwegende dat Vandemarliere op grond van art. 118 bis SWB, art. 2 van de wet van 29 Juli 1934, art. 1 en 2 van de wet van 22 Maart 1940 — o.m. om toetreden te zijn tot het VNV na 10 Mei 1940, vrijgesproken werd door een in kracht van gewijsde gegane vonnis, gewezen door de krijgsraad te Gent; dat deze krijgsraad niet geoordeeld heeft toepassing te moeten doen van art. 7 van de BW v. 19/9/45, waarbij het aan de strafrechtsmacht toegelaten wordt in geval van vrijpraak de beklaagde op de lijst, voorzien bij art. 4 van gezegd BW, te brengen;

dat derhalve, wegens dezelfde feiten waarover er reeds gevonnist werd, Vandemarliere niet meer door de heer Krijgsauditeur op bedoelde lijst mocht gebracht;

Om deze redenen het Hof,

Gelet op art. 24 van de wet 15/6/35;

Ontvangt het Beroep, verklaart het gegrond, beveelt de schrapping van appellant van de lijst enz.

NOOT : Bovenstaand arrest is in overeenstemming met het cassatiearrest van 5 Juli 1948, R.W. 1948-1949, 136 e.v. met noot. In tegenovergestelde zin : Hof van Beroep te Gent, 2e Kamer, 14 Februari 1949, R.W. 1948-1949, 967 e.v. met noot.

### BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

5e Kamer. — 31 Maart 1949.

Voorzitter : M. Desolre.

O.M. : M. Dillen.

Pleiters : Mrs. Vincentelli en Van Oekel.

**Sequestratie (Wetsbesluit van 17 Januari 1945). — Bevoegdheid van de rechter tot beoordeling van beslissingen van de Dienst van het Sequester. — Onbevoegdheid om de opheffing van de sequestratie te bevelen.**

*De rechter is bevoegd om te beoordelen of een beslissing van de Dienst van het Sequester genomen is binnen de perken van de aan de Dienst opgedragen taak, inzonderheid om uit te maken of de Dienst gegronde redenen had om de stopzetting van de activiteit van een aan zijn beheer onderworpen bedrijf te bevelen evenals de vervreemding van de aan dat bedrijf toebehorende goederen en de vereffening daarvan. De rechter is dus bevoegd de intrekking van het bevel tot stopzetting te bevelen.*

*De rechter is echter niet bevoegd de opheffing der sequestratie te bevelen zolang er geen akkoord is getroffen (art. 9 van het wetsbesluit van 17 Januari 1945) of de schulden jegens de Staat niet gekweten zijn.*

*Zodanige opheffing kan door de rechter evenmin bevolen worden voor het geval de Dienst van het Sequester geen gevolg mocht geven aan de bevelen van de rechter. Immers, de sequestratie wordt bevolen ten behoeve van alle schuldeisers, wier belangen door de opheffing van het ingestelde beheer enkel op grond van de niet naleving ener rechterlijke beschikking niet in gevaar mogen worden gebracht. In zodanig geval zou er alleen aanleiding kunnen bestaan tot benoeming van een andere sequester, hetgeen echter eerst zou kunnen geschieden na gebleken niet-naleving.*

N.V. W. F. t/ Dienst van het Sequester.

Aangezien de eis van de onder sequestergestelde vennootschap Etablissements W. F. strekt tot :

1) te horen bevelen dat de onder sequesterstelling ingetrokken wordt;

2) ten minste te horen bevelen dat de sluiting zal worden ingetrokken en, bij gebreke hieraan te voldoen, dat het vonnis als handlichting zal gelden;

3) verweerder te horen veroordelen tot betaling van 650.000 fr. schadevergoeding;

dat de gestelde eisen in hun geheel worden gehandhaafd in de betekende besluiten;

Aangezien de N.V. Etablissements W. F. onder sequester gesteld werd bij bevel van 30 November 1945, verleend door dhr Voorzitter dezer Rechtbank, dat de afgevaardigde-beheerder op 25 April 1947 door de Krijgsraad veroordeeld werd tot gevangenisstraf en tot betaling van 1.000.000 fr. aan de Belgische Staat, bedrag waarvoor de N.V. burgerlijk verantwoordelijk verklaard werd; dat voor het bepalen der door de veroordeelde verdiende bedragen drie deskundigen aangesteld werden, welke echter tot op heden geen verslag hebben neergelegd, en zelfs volgens aanlegster nog niet in werking gesteld werden; dat er bovendien beroep aangetekend werd door de Belgische Staat tegen de beslissing van de krijgsraad wat betreft de toegekende schadevergoeding; dat vanaf de onder sequesterstelling de bedrijvigheid van de N.V. werd voortgezet onder het beheer van een

boekhouder, door de Dienst van het Sequester aangesteld, dat nochtans op 31 Mei 1948 de Dienst mededeelde dat hij besloten had de bedrijvigheid van de vennootschap stop te zetten; dat tenslotte de bedienden hun opzegging ontvingen en er van 25 September af geen aankopen meer gebeurden, daar de bedrijvigheid beperkt werd tot de verkoop van de bestaande voorraad;

Aangezien de Dienst van het Sequester als redenen van zijn beslissing opgeeft, dat het zeer gevaarlijk zou zijn de ganse activiteit van de onderneming voort te zetten, dat de vroegere afgevaardigde-beheerder uit de firma moet verwijderd worden en de Dienst niemand kent, die hem zou kunnen vervangen; dat er op de houtmarkt een strekking is tot prijsdaling; dat hij bovendien, alhoewel de onbevoegdheid niet opwerpend, nochtans in betekende besluiten doet opmerken dat de Dienst van het Sequester bij uitsluiting van alle inmenging van enige rechtsmacht alleen bevoegd is om te beslissen of de activiteit van de gesequesteerde dient behouden of beperkt te worden en dat geen rechterlijke beslissing hem verplichten kan zijn beslissing te wijzigen, daar de Dienst van het Sequester aldus het onderscheid wil doen herleven, waarvan sinds het Arrest van het Hof van Cassatie dd. 5 Januari 1920 afgezien werd; dat de onder sequesterstelling, ingericht door de Besluitwet van 17 Januari 1945, slechts een uitbreiding is van de maatregel, genomen door de Besluitwet van 24 Augustus 1944, waarop de B.W. van 17 Januari 1945 in haar artikel 8 zich trouwens beroept; dat de Ministers van Justitie en van Financiën in hun verslag aan de Ministerraad aangaande het ontwerp van besluit van 23 Augustus 1944 uitdrukkelijk verklaarden « Comme l'office a essentiellement une mission de conservation et d'administration, l'interdiction des juridictions normales est prévue lorsque les actes à accomplir par lui dépassent ceux de simple administration »; dat hieruit blijkt dat verre van aan de inmenging van enige rechtsmacht onttrokken te zijn, zekere beslissingen van de Dienst van het Sequester niet eens ten uitvoer mogen gebracht worden zonder voorafgaande toelating van de bevoegde rechtbank; dat de Rechtbank dus bevoegd is om na te gaan of de betwiste beslissing terecht en binnen de perken van de taak van het Sequester genomen werd;

Aangezien de onder sequesterstelling ten doel heeft te beletten dat de eigenaar der goederen zijn schuldeisers in het algemeen en de Staat in het bijzonder zou benadelen door maatregelen, strekkende tot het ontvreemden zijner goederen; dat om die redenen de Dienst van het Sequester belast is met de bewaking, de bewaring en het beheer dier goederen (art. 6 B.W. 17 Januari 1945); dat de Dienst voor deze taak vergoed wordt (B. Regent 8 Februari 1946) en bijgevolg moet beheren als een goed huisvader; dat naar luid van het arrest van het Hof van Cassatie dd. 6 Mei 1926 (Pas. 1926, I, 364) het Sequester de onder sequestergestelde niet vertegenwoordigt; dat het vanzelfsprekend minder rechten heeft dan de beheerde, vermits er noch tot ontvreemding noch tot likwidatie mag worden overgegaan, indien daartoe geen gewichtige reden bestaat; dat in sommige gevallen de Dienst van het Sequester zelfs tot plicht heeft met eigen penningen voorschotten te doen ten einde te beletten dat er tot verkoop zou moeten worden overgegaan (B.W. 7 Juli 1945); dat dit reeds uitwijst dat er geen vergelijking kan worden gemaakt tussen het beheer van het Sequester en dat van een curator in een faillissement; dat inderdaad de Dienst van het Sequester tot eerste plicht heeft de industriële en handelsondernemingen, die hij beheert, in werking

te houden wanneer zij winstgevend zijn; dat de reden er van opgegeven werd in het verslag aan de Regent, dat de B.W. van 10 Januari 1946 voorafgaat en waar nl. vermeld wordt: « Het offer, dat de Staat brengt door aan de schuldeisers een recht van voorrang te verlenen, wordt ruimschoots vergoed door de velerlei voordelen, die, zowel onder economisch, maatschappelijk, financieel en fiscaal opzicht als in verband met de valorisatie van de onderneming, door de voortzetting der bedrijvigheid van de onder sequestergestelde handelsbedrijven worden verschaft », dat bijgevolg het stopzetten van de activiteit ener onderneming evenals het vereffenen of het vervreemden der goederen slechts mag worden bevolen als daartoe gegronde redenen bestaan;

Aangezien uit de op 31 December 1948 voorgelegde balans blijkt, dat de brutowinst van het vorig jaar 636.774,44 fr. bedroeg en de nettowinst 164.238 fr.; dat er dus niet kan beweerd worden, om het stopzetten te verrechtvaardigen, dat de firma verliezen boekt en het actief vermindert; dat de redenen, door de Dienst opgegeven, echter de toekomst beogen; dat er inderdaad aangevoerd wordt:

1° dat het zeer gevaarlijk zou zijn de ganse activiteit van de onderneming voort te zetten, omdat de echtgenote, de dochter en de schoonzoon van de heer W. F. een maatschappij gesticht hebben met een kapitaal van 100.000 fr., genaamd M., en het dus te vrezen is dat de goede zaken, door W. F. aangegaan, naar de nieuwe maatschappij zullen geleid worden; dat deze reden echter niet kan weerhouden worden, omdat de nieuwe maatschappij niet tot doel heeft de import en export van hout en dus geen concurrerende firma is; dat overigens de winsten, door de N.V. F. geboekt tijdens het vorig jaar, schijnen uit te wijzen dat het voorgewend gevaar niet bestaat; dat er ook aangevoerd wordt dat er op de houtmarkt een strekking is tot prijsdaling; dat zulke strekking echter regelmatig voorkomt; dat zij een periodiek en normaal verschijnsel is van de handel, dat nochtans niet tot gevolg heeft dat al de houtondernemingen hun activiteit staken; dat deze reden dus evenmin kan weerhouden worden; dat ten slotte de Dienst van het Sequester een schrijven voorlegt, uitgaande van het Auditoraat-Generaal, waarin vermeld wordt dat W. F. geen ambt van beheerder, commissaris of zaakvoerder mag bekleden, zelfs niet door een tussenpersoon; dat nochtans de toestand, zoals blijkt uit de voorgebrachte stukken, bestaat sinds de onder sequesterstelling; dat van toen af W. F. geen afgevaardigde-beheerder meer is, doch in dienst der maatschappij is gebleven in hoedanigheid van bediende met een maandwedge van 6.000 fr.; dat hij geen beslissingen mag nemen zonder goedkeuring van de lasthebber van het Sequester; dat hij dus noch als beheerder, noch als zaakvoerder kan beschouwd worden, zodat ook hierin geen reden tot staking van de bedrijvigheid kan gevonden worden;

Aangezien derhalve het stilleggen van de activiteit in de huidige omstandigheden niet op een gegronde reden rust en dus niet kan beschouwd worden als de daad van een goed huisvader en de intrekking er van dient bevolen te worden;

Aangezien echter in hoofddorde door aanlegster gevorderd wordt, dat het beheer aan het Sequester zou onttrokken worden; dat, gelet op de wettelijke voorschriften, zulks niet mogelijk is zolang er geen accord getroffen werd (art. 9) of zolang de schulden tegenover de Staat niet gekweten zijn geworden; dat deze voorwaarden in casu niet vervuld zijn en er dus geen opheffing van de onder sequesterstelling kan worden verleend, in hoofddorde;

Aangezien ook in ondergeschikte orde de opheffing gevorderd wordt voor het geval verweerder geen gevolg zou geven aan de bevelen van de Rechtbank; dat zulkdanige houding vanwege de Dienst van het Sequester geen reden zou zijn tot handlichting omdat de onder sequesterstelling bevolen wordt ten bate van al de schuldeisers, waarvan de belangen niet in het gedrang mogen gebracht worden door een handlichting, enkel gegrond op het niet-naleven van de rechterlijke beslissing; dat in zulk geval de enige gepaste maatregel zou zijn de benoeming van een ander sequester, doch dat zulks enkel kan geschieden nadat het niet-naleven van de beslissing een voltooid feit is;

Aangezien ten slotte aanlegster vergoeding vordert voor de schade, veroorzaakt door de stopzetting van de bedrijvigheid; dat de Rechtbank echter niet over voldoende elementen beschikt om na te gaan of er een schade bestaat en gebeurlijk de hooggroothed er van te bepalen, en dat bijgevolg de hierna bepaalde onderzoeksmaatregel zich opdringt;

*Om deze redenen :*

De Rechtbank, gehoord in openbare zitting van 11 Maart 1949 het eensluidend advies in de Nederlandse taal van dhr R. Dillen, Substituut-Procureur des Konings;

Rechtdoende op tegenspraak;

Alle andere en strijdige besluiten verwerpende;

Geeft akte aan verweerder van zijn schatting;

Beveelt de intrekking van de beslissing, houdende stopzetting van de bedrijvigheid, door verweerder betekend op 25 September 1948; zegt voor recht dat de handelsbedrijvigheid van aanlegster binnen de 48 uren der uitspraak van dit vonnis dient hervat te worden zoals voorheen en onder het beheer van een mandataris van verweerder;

En, alvorens ten gronde te beslissen over de eis tot schadevergoeding, stelt aan als deskundige dhr Van Ginniken A., Brialmontlei, 9, ten einde in een beredeneerd en onder eed bevestigd verslag te bepalen of en gebeurlijk in welke mate de stopzetting van de aankopen invloed heeft gehad of invloed zal hebben op de financiële toestand van de vennootschap en in welke mate de winsten daardoor verminderd werden;

Wijst het meer gevorderde af;

Verwijst verweester in de kosten tot op heden, waarin begrepen die van dit vonnis;

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niet-  
tegenstaande alle voorziening en zonder borgstelling.

## **CORRECTIONELE RECHTBANK TE ANTWERPEN**

26 Februari 1948.

Voorzitter : M. Swennen.

Rechters : M.M. Verhaegen en Cornette.

Pleiters : Mrs. Van Cuyck en Wuyts.

**Verkeer. — Recht van voorrang. — Openbaar plein.  
— Hoofdweg.**

*Of een plein een openbaar plein is in de zin der wet — die daarvan immers geen definitie geeft — staat ter feitelijke beoordeling van de rechter.*

*De aanwezigheid van tramrails op een weg, ook al zijn deze buiten gebruik gesteld, is een uiterlijk teken, dat die weg een hoofdweg is, waarop het verkeer voorrang heeft.*

O.M. en De Belder t/EVERAERT en  
maatschappij Mercator.

Overwegende dat het hoger beroep tijdig werd ingesteld en bijgevolg ontvankelijk is;

Overwegende dat appellanten voorhouden, dat de verantwoordelijkheid van het ongeval uitsluitend ten laste moet vallen van geïntimeerde Everaerts en dat de eerste rechter ten onrechte de prioriteit van doorgang aan geïntimeerde Everaerts heeft toegerekend;

Dat beweerd wordt dat voerder De Vos beschikte over de prioriteit van doorgang, omdat de Doornelei niet kan aangezien worden als de verlenging van de Markgravelei, daar de plaats der aanrijding moet beschouwd worden als een openbaar plein en eindelijk omdat Everaerts een baan volgde waarop een gededes-affecteerd tramspoor lag;

Overwegende dat de eerste rechter deze zienswijze niet deelde en oordeelde dat de weg door Everaerts gevolgd een hoofdweg is ten opzichte van de weg door De Vos gevolgd omdat op de Markgravelei een spoorlijn loopt;

Overwegende dat de wet geen bepaalde definitie geeft van een openbare plaats en het de rechter ten gronde is die in feite oordeelt of het ja dan neen een openbaar plein is in de zin der wet, afgezien van elke administratieve benaming; (Les nouvelles, Code de la Route, n° 180);

Dat in casu de plaats der aanrijding onbetwistbaar een kruising is, nl. der Karel Oomsstraat en der Markgravelei-Doornelei;

Dat deze laatste één baan vormt, alhoewel de as der Doornelei niet in de verlenging ligt der Markgravelei, omdat langs deze baan een normale verkeersstroom bestaat, (Corr. Brussel, 15-6-1932 — Bull. Ass. 1107; Civ. Brussel, 14-11-1934, Rev. Acc. Trav. 1935-42);

Overwegende dat het verkeer langs de Markgravelei-Doornelei ettelijke malen groter is dan langs de Karel Oomsstraat en, alhoewel dit wettelijk niet kan in aanmerking komen (Corr. Brussel, 11-7-1932, Rev. Acc. Trav. 248 en Corr. Brussel, 15-7-1932, Rev. Gén. Ass. Resp. 1933, 1352), het toch dient aangestipt te worden, omdat beide autovoerders dit wisten daar zij in de buurt wonen;

Overwegende dat de voerder Everaerts op deze kruising onbetwistbaar de prioriteit van doorgang had, omdat hij op de hoofd baan reed; daar er rekening dient gehouden te worden met de aanwezigheid van tramsporen, al zijn ze onbenut of ondienstig, omdat deze aanwezigheid inderdaad het uiterlijk ken teken is van de prioriteit voorzien in het reglement (S. P. Luik, 6 Mei 1932, Journ. Juges de Paix, 288);

Dat appellant De Vos onbetwistbaar een grove fout begaan heeft door de kruising over te steken zonder acht te slaan op de prioriteit, die de autovoerders op de andere baan hadden, en dat hij alle voorzorgsmaatregelen diende te treffen en niet geïntimeerde Everaerts die zich niet mocht verwachten aan het plotse opduiken van een auto, in weerwil der prioriteitsregelen;

Overwegende dat dienvolgens de ten laste van appellant De Vos gelegde feiten bewezen zijn gebleven;

*Om deze Redenen,*

en om die, vermeld in het vonnis a quo, aanvaardt de Rechtbank het beroep en er tegensprekelijk recht op doende, bekrachtigt het vonnis, waarvan beroep.

**CORRECTIONELE RECHTBANK TE KORTRIJK**

15 Februari 1949.

Voorzitter : M. Carnewal P.

O.M. : M. De Buck.

Pleiters : Mrs. Cosaert, Van Durme, Pollefeys, Mayeur en Delvoye.

**Bevrijdingsbedingen. — Geldigheid daarvan binnen bepaalde grenzen. — Geen werking tegenover derden.***Bevrijdingsbedingen, waarbij een partij haar civiel-rechtelijke aansprakelijkheid uitsluit, zijn geldig voor zover zij niet ontheffen van de aansprakelijkheid voor schade, veroorzaakt door eigen bedrog of grove schuld, en niet in strijd zijn met de aard zelf van de overeenkomst.**Dergelijke bedingen werken echter alleen t.a.v. partijen (art. 1165 B. B.), d.w.z. kunnen alleen de aansprakelijkheid van de ene partij jegens de andere opheffen; zij werken niet tegenover derden en heffen niet de aansprakelijkheid op van de «meesters» jegens derden wegens door ondergeschikten aan die derden veroorzaakte schade. (art. 1384 B. W.)*O.M. Callens en Stragier t/ Verleyen A., N.V. «Cimsac»  
en  
Alliance Assurance Cy. Ltd. en N.V. «Cimsac» t/  
N.V. Grand Garage du Centre.**I. Nopens de burgerlijke verantwoordelijkheid :**

Aangezien vaststaat, dat verdachte op het ogenblik der feiten in dienst was van de N.V. Grand Garage du Centre als mechaniker en in deze hoedanigheid een proefrit ondernomen heeft met het voertuig van de N.V. Cimsac, buiten haar weten of medewerking; dat hij aldus handelde in opdracht van zijn werkgever voornoemd en niet van de eigenaar van het voertuig;

Aangezien luidens de bepalingen van art. 1384 al. 3 van het burgerlijk wetboek en art. 6 van de wet van 1 Augustus 1899, het de N.V. Grand Garage du Centre en niet de N.V. Cimsac is, welke als burgerlijk verantwoordelijk dient beschouwd te worden; (zie Bull. Ass. 1931/40 Nr 670 en 709, R.P.D.B. V° Responsabilité Nr 801-802; Bull. Ass. 1931/40 Nr 631);

Aangezien de N.V. Grand Garage du Centre tegenwerpt, dat deze burgerlijke verantwoordelijkheid aangenomen werd door de N.V. Cimsac toen haar beheerder Neiryneck bij het inbrengen van het voertuig bij de Grand Garage du Centre, een stuk tekende luidens hetwelk : «de mechanikers en geleiders door de garagist bezorgd aan de klant werken onder de volledige verantwoordelijkheid van de klant, zelfs indien naar het oordeel van de garagist de in de berg- of werkplaats vertoevende auto moet verplaatst of de in herstelling zijnde auto moet op de baan beproefd worden»; Aangezien het vaststaat dat de feiten onder toepassing vallen van dit beding in zijn laatste beschikking;

Dat de rechtsleer en de rechtspraak in België over het algemeen dergelijke bedingen, waardoor een partij haar burgerlijke verantwoordelijkheid uitsluit als geldig beschouwt, omdat de burgerlijke verantwoordelijkheid de openbare orde niet raakt en over de burgerlijke belangen eender welke overeenkomst mag gesloten worden van het ogenblik dat zij niet strijdig is met de aard zelf van het contract en dat zij niet de eigene

zware fouten of bedrog in zich besluit (zie Bull. Ass. 1931 studie Van Ryn Nr 703 en studie Demeur, studie R. Vienne, ib. 1947 studie Y. Benoit);

Dat dit in casu niet het geval is geweest;

Aangezien dergelijke overeenkomst nochtans enkel tussen de contracterende partijen van rechtsregulende aard is, krachtens art. 1165 B.W. namelijk in zover de ene de andere zou kunnen aansprakelijk stellen op deze grond, maar dat zij niet tengevolge kan hebben aan derden het verhaal te ontnemen, dat zij putten in het feit der ondergeschiktheid, zoals bepaald door de wet in artikel 1384;

Dat overigens bij gebrek aan vaste datum niet kan uitgemaakt worden in hoever dit beding de rechten en verplichtingen der partijen regelt, ten overstaan van derden, die hun rechten verworven hebben uit de bepaalde feiten en verhoudingen, welke ter zake vaststaan.

(Het overige zonder belang).

**CORRECTIONELE RECHTBANK TE KORTRIJK**

9 November 1948.

Voorzitter : M. Beken

Rechters : MM. Verbrugghen en Rommel.

O. M. : M. Lachaert.

Pleiter : Mr. E. van Parys (Brussel).

**Douanen en accynzen. — Verjaring van het recht tot strafvordering. — Stuiting. — Art. 31 van de wet van 6 April 1843.***Een schrijven van het Beheer van Douanen en Accijnzen aan de Procureur des Konings, waarbij deze wordt verzocht een gerechtelijk onderzoek in te stellen, moet als een daad van vervolging beschouwd worden en stuit derhalve de verjaring van het recht tot strafvordering.**Een later kantschrift van de Procureur des Konings, waarbij deze voornoemd Beheer verzoekt zijn klacht te bevestigen, is daarentegen niet als daad van vervolging aan te merken en mist derhalve stuitende kracht.**Alléén het Openbaar Ministerie — niet het Beheer — is bevoegd tot vervolging op grond van overtreding van art. 31 van de Wet van 6 April 1843.*

O.M. t./ L.

Overwegende dat betichte bij dagvaarding van de heer Procureur des Konings in dato 28-9-1948 werd gedaagd wegens overtreding van artikel 31 van de wet van 6-4-1843;

Overwegende dat betichte in limine litis de verjaring van de publieke vordering opwerpt op grond dat tussen de datum van het werkelijk verlaten van zijn post, zijnde de 31-10-1944, en de 28-9-1948, datum van de dagvaarding, geen akte van vervolging of onderzoek tijdig werd ingesteld;

Overwegende dat het Openbaar Ministerie weliswaar in zijn vordering inroept, dat hij door zijn kantschrift van 17-10-1947 het beheer van Douanen en Accijnzen verzocht om bevestiging van zijn klacht en derhalve de 5 November 1947 de heer Politie-commissaris van Moeskroen opdracht gaf tot identificering en onderhoor van Lamont;

Overwegende dat betichte terecht opwerpt dat het kantschrift van het Openbaar Ministerie in dato van 17-10-1947 geen daad van onderzoek noch van vervolging daarstelt; dat immers het schrijven, dat door

het Departement van Douanen en Accijnzen aan de heer Procureur des Konings in dato 25-1-1945 werd gericht, strekkend tot het instellen van een gerechtelijk onderzoek, dient beschouwd te worden als een uitdrukkelijke vraag tot vervolging;

Overwegende dat de inbreuk op artikel 31 en volgende van de wet van 6-4-1843 in tegenstelling met de inbreuken op de algemene wet van 26-8-1822 geenszins afhankelijk zijn van noch voorbehouden aan het beheer; dat het Openbaar Ministerie de uitsluitende bevoegdheid bezit om van ambtswege de publieke vordering tot beteugeling van deze inbreuken uit te oefenen; dat aldus door de bekendmaking van het Beheer in haar brief van 25-1-1945 het Openbaar Ministerie belast werd met het instellen van vervolgingen overeenkomstig artikel 22 van het Wetboek van Strafvordering, zodat een verzoek om navolgende klacht de verjaring van de publieke vordering niet kan stuiten; (Faustin-Helie, *Traité de l'action publique et de l'action civile*, Tome I n° 1378 en volg.)

Overwegende dat de daad van onderzoek d.d. 5-11-1947 tardief is;

Overwegende dat de laatste stuitingsakte werd gesteld in dato 25-1-1945 door het schrijven van het Beheer van Douanen en Accijnzen aan de heer Procureur des Konings, strekkende tot het instellen van een gerechtelijk onderzoek; dat sindsdien meer dan drie jaar zijn verlopen, zodat de verjaring is ingetreden;

Om deze redenen, wijzende op tegenspraak:

Zegt dat de publieke vordering teniet gegaan is door verjaring; spreekt L. vrij; ontslaat hem van rechtsvervolging, zonder kosten.

Belast het Openbaar Ministerie met de uitvoering van dit vonnis.

#### RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

3e Kamer. — 29 October 1948.

Voorzitter: M. de Kepper.  
Rechters: M. M. Moris en Hendrix.  
Referendaris: M. Naulaerts.  
Pleiters: Mrs Abrahams (Brussel)  
en J. de Raedemaeker.

1. Revindicatie. — Niet-ontvankelijk tegen hem, die het gerevindiceerde goed niet in zijn feitelijk bezit heeft.
2. Onrechtmatige daad. — Wetsbesluit van 18 Mei 1945 betreffende ongewilde buitenbezittingen van effecten aan toonder. — Laat de toepasselijkheid van de art. 1382 en 1383 B.W. onverlet. — Vereisten daartoe aanwezig.
3. Internationaal privaatrecht. — Ook vreemdelingen kunnen zich beroepen op de wetsbesluiten van 10 Januari 1941 en 18 Mei 1945.

*De voormalige eigenaar van effecten aan toonder, ingevolge maatregelen van de bezetter daarvan beroofd, revindiceert die effecten en vordert subsidiair schadevergoeding van de wisselagent, die ze heeft verhandeld in opdracht van een bank, wier inschrijving op de lijsten van de Bankcommissie door de vijand was opgedrongen.*

1. De revindicatie is alleen ontvankelijk tegen iemand, die de opgevorderde zaak in zijn feitelijk bezit heeft, niet tegen hem, die de zaak vroeger in zijn bezit heeft gehad doch dit bezit inmiddels verloren heeft.

2. Het wetsbesluit van 18 Mei 1945 laat de toepasselijkheid van de artt. 1382 en 1383 B.W. onverlet.

*Voor de ontvankelijkheid van een vordering op grond van deze artikelen is niet vereist de betekening van het in voormeld wetsbesluit bedoelde verzet.*

*De aanhangig gemaakte vordering tot schadevergoeding voldoet aan de bij art. 1382 B.W. gestelde vereisten:*

a) De schuld van gedaagde staat vast, daar hij in het geding bedoelde effecten op de beurs heeft verhandeld in opdracht van de Continentale Bank, zijnde een bank wier inschrijving op de lijsten der Bankcommissie door de vijand was opgedrongen, terwijl gedaagde niet onbekend was met het feit, dat talrijke effecten, die hij voor rekening van die bank verhandelde, voortkwamen van de door de Duitse « Devisenstelle » uitgevoerde berovingsmaatregelen. In ieder geval heeft de gedaagde de schade door zijn nalatigheid of onvoorzichtigheid veroorzaakt.

b) De door eiser geleden schade bestaat uit de tegenwoordige waarde der effecten plus de sedert 10 Mei 1940 betaalbaar gestelde rente.

c) Ook is het oorzakelijk verband tussen gedaagde's daad en de door eiser geleden schade aanwezig; immers de vijandelijke maatregel zou zijn uitwerking hebben gemist, indien de buitgemaakte effecten niet op schijnbaar normale wijze op de beurs konden worden verhandeld, waartoe de bemiddeling van een ingeschreven wisselagent onontbeerlijk was. Het oorzakelijk verband is aanwezig, zo dikwijls vaststaat, dat de schade, zoals zij in concreto is ingetreden zonder de geïncrimineerde daad niet zou zijn ontstaan.

3. Ook vreemdelingen kunnen zich beroepen op de bijzondere bescherming van het eigendomsrecht tegen berovingsmaatregelen van de bezetter, toegekend bij de wetsbesluiten van 10 Januari 1941 en 18 Mei 1945.

X t/ Y

Overwegende, dat de eiser — stellende dat hij voor 10 Mei 1940 eigenaar was van 4 obligaties van 1000 Zwitserse francs 6 % Englebert & C° 1930 en van 1000 £ nominale waarde Brazil Loan 4 % 1889, dat hij door het feit van de Duitse bezetter buiten bezit van evenbedoelde effecten werd gesteld en dat de gedaagde die effecten rechtstreeks heeft verkregen van een der banken, waarvan de inschrijving op de lijst van de Bankcommissie door de vijand werd opgedrongen — bij exploit van 4 November 1947 de gedaagde heeft gedagvaard ten einde bij vonnis, uitvoerbaar bij voorraad, te worden veroordeeld om hem de bedoelde effecten aan toonder terug te geven, althans om hem als schadevergoeding te betalen de som van fr. 157.664 met de renten en de proceskosten;

Overwegende, dat uit de attesten van de Banque de la Société Générale de Belgique van 22 November en 6 December 1947 voldoende is gebleken, dat de bedoelde effecten op 14 Juli 1941 deel maakten van het dossier van eiser bij die bank en 20 Januari 1942 ter beschikking werden gesteld van de Deutsche Golddiskonto Bank te Berlijn, overeenkomstig de verordeningen van de bezetter; dat anderzijds uit een mededeling van 26 September 1947 van de Continentale Bank, onder sequester, is gebleken dat

bedoelde effecten door de gedaagde, voorheen wisselagent, op de beurs, werden verhandeld voor rekening van de Deutsche Golddiskonto Bank te Berlijn;

Overwegende, dat eiser de grondslag van zijn vordering bij conclusie nader heeft bepaald: a) Besluitwet van 10 Januari 1941 in zake de door de vijand genomen maatregelen houdende ontheffing uit het bezit; b) Besluitwet van 18 Mei 1945 betreffende de ongewilde buitenbezitstelling van de effecten aan toonder sedert 10 Mei 1940, ingetreden tengevolge van een door oorlogsfeiten of -handelingen veroorzaakte of mogelijk gemaakte gebeurtenis; c) art. 1382 B. Wb.; dat de inleidende dagvaarding alzo werd opgemaakt, dat de 3 grondslagen daarin begrepen kunnen worden geacht;

Overwegende, dat de eis in de eerste plaats tot voorwerp heeft de teruggaaf van de effecten aan toonder en dus als een revindicatie moet worden aangezien; dat dusdanige eis wel ontvankelijk is tegen iemand, die het materieel bezit heeft van de zaak, niet tegen iemand, die de zaak vroeger in bezit heeft gehad, doch dit bezit heeft verloren; dat casu quo tussen partijen is buiten geschil, en dus vaststaat, dat de gedaagde de onderwerpelijke effecten niet meer in zijn bezit heeft, weshalve de eiser niet is ontvankelijk in zijn revindicatie; (De Page, V n° 1074);

Dat het gevolg hiervan is, dat het betoog van gedaagde, blijkens hetwelk de eiser niet meer ontvankelijk zou zijn om de revindicatie uit te oefenen op grond van de Besluitwet van 18 Mei 1945 omdat hij zou hebben nagelaten het verzet binnen de bij die besluitwet vastgestelde termijn aan te tekenen, ten deze buiten beschouwing kan worden gelaten;

Overwegende, dat eiser dit heeft begrepen en bij conclusie van eis enkel vergoeding heeft gevorderd van de schade, die hij lijdt door het feit, dat hij de teruggaaf van de effecten niet kan bekomen; dat hij die vordering heeft gegrond op art. 1382 B. Wb.;

Overwegende, dat de Besluitwet van 18 Mei 1945 geen verdere strekking heeft, dan dat de effecten aan toonder aan de toepassing van art. 3 van de Besluitwet van 10 Januari 1941 zullen worden onttrokken en zullen worden beheerst door een regime, reeds voorzien door de Wet van 24 Juli 1921, en aangepast aan de feiten en omstandigheden van de laatste oorlog;

Dat de buiten bezit gestelde houder, die uit nalatigheid of om welk andere reden, geen gebruik maakt van de bijzondere bescherming, die de wet hem voorstelt, zijn recht op revindicatie of op schadevergoeding hierom niet verwerkt; dat hij zich steeds op de beschikkingen van artikelen 2279 en 2280 B. Wb. kan beroepen en tegen de vorige bezitter van de effecten een eis tot schadevergoeding kan instellen, op grond van artikelen 1382 en 1383 B. Wb., voor zover hij de schuld van die bezitter kan bewijzen; (De Page V n° 1089-1074);

Dat toch de revindicatie, zoals zij werd geregeld door de Besluitwet van 18 Mei 1945, in de meeste gevallen geen herstel van schade zal medebrengen voor de buiten bezit gestelde houder, nu hij ver-

plicht is aan de huidige bezitter de prijs te betalen van de effecten, die door deze werden verkregen; dat de verplichting tot terugbetaling alléén dan niet bestaat, wanneer de tegenwoordige bezitter zijn effecten rechtstreeks heeft gekregen van één van de banken, waarvan de inschrijving op de lijst van de Bankcommissie door de vijand werd opgedrongen;

Overwegende, dat hierom de Besluitwet van 18 Mei 1945 bij art. 3, al. 3 heeft bepaald dat, in geval de buiten bezit gestelde houder tot terugbetaling aan de huidige bezitter is verplicht, hij zijn verhaal kan nemen op de verkoper, die de effecten heeft verkregen buiten de normale voorwaarden, omschreven in al. 1, en van die verkoper vergoeding kan eisen van de geleden schade; dat die beschikking een gewone toepassing is van de regel neergeschreven in art. 1382 B. Wb.; dat de buiten bezit gestelde houder echter in de bepaling van art. 3 al. 2 een aanvullende hulp vindt, daar waar zij het hem mogelijk maakt dadelijk na de betekening van het verzet, zelfs van de vroegere houders dan de tegenwoordige bezitter en van de identificatiediensten bij de beurzen van het Koninkrijk, de tot het opsporen van de achtereenvolgende verkopers nodige inlichtingen te eisen;

Dat — bijaldien ook zodanige opsporing slechts mogelijk werd gemaakt na de betekening van het verzet — hieruit geenszins volgt dat, wanneer de oorspronkelijke verkoper bereids is gekend en de opsporing alzo nodeloos is, het verhaal van de houder op die verkoper afhankelijk zou zijn gesteld van de betekening van het verzet; dat dusdanige voorwaarde in het bij art. 3 al. 3 bepaalde geenszins is vervat;

Overigens, dat uit het vorenstaande volgt dat, zo de eiser niet meer ontvankelijk is om de revindicatie uit te oefenen bij gebrek aan betekening van het verzet binnen de gestelde termijn (althans wat betreft de 1000 £ Brazil Loan), hij steeds ontvankelijk is om van de verkoper, die de effecten heeft verkregen van één van de door de vijand opgedrongen banken, schadevergoeding te eisen;

Overwegende, dat gedaagde bij pleidooi heeft staande gehouden, dat de eiser, als vreemdeling, de bijzondere bescherming van de Besluitwetten van 10 Januari 1941 en 18 Mei 1945 niet kan genieten; zulks ten onrechte; dat volgens een vaste rechtsleer en rechtspraak de vreemdeling, die geen toelating heeft verkregen om zijn woonplaats in België te vestigen en die zich niet op de diplomatische wederkerigheid kan beroepen, in België nochtans het genot heeft van de natuurlijke rechten, die aan ieder mens in de beschaafde landen worden toegekend, waaronder het eigendomsrecht is begrepen; (De Page I, n° 104 4°; Pouillet : Droit International Privé, n° 146) dat de besluitwetten van 10 Januari 1941 en 18 Mei 1945, die de bescherming van het eigendomsrecht tegen de vijandelijke roofmaatregelen hebben ingericht, tot de door gedaagde voorgestelde beperkte uitlegging geen grond geven, noch door de bewoordingen, waarin zij zijn vervat, noch door de geschiedenis van hun wording; dat, na de plechtige verklaring door de geallieerde regeringen getekend te Londen 5 Januari 1943, wat

betreft de berovingen door de vijand of onder zijn toezicht uitgevoerd, het niet aannemelijk is, dat de Belgische regering de nietigheid van de vijandelijke maatregelen enkel zou hebben uitgesproken ten voordele van de Belgische ingezetenen, en de deugdelijkheid van dusdanige maatregelen zou hebben bekrachtigd ten aanzien van de uitheemse slachtoffers;

Overwegende, dat de vraag, die alsnog te beantwoorden blijft, is of de vordering tot schadevergoeding, ingesteld krachtens art. 1382 B. Wb., aan de vereisten van dit wetsartikel voldoet;

Overwegende, dat de schuld van gedaagde niet kan worden ontkend; dat hij de bedoelde effecten op de beurs heeft verhandeld in opdracht van de Continentale Bank, d.w.z. van een bank wier inschrijving op de lijsten van de Bankcommissie door de vijand werd opgedrongen; dat hij niet onbekend kon zijn met het feit, dat talrijke effecten, die hij voor rekening van die bank verhandelde, voortkwamen van de door de Duitse Devisenstelle uitgevoerde roofmaatregelen; dat de schuld van gedaagde des te groter is, nu hij zelf stappen heeft gedaan om met de Continentale Bank zaken te doen en haar spontaan zijn goede diensten heeft aangeboden om effecten, zoals de onderwerpelijke, van de hand te doen;

Dat degene, die een zaak, waarvan hij de oorsprong kent, verkrijgt en verhandelt, een onrechtmatige daad pleegt; dat zelfs degene, die de oorsprong van de zaak niet kent, een nalatigheid of onvoorzichtigheid begaat, waarvoor hij krachtens art. 1383 B. Wb., verantwoordelijk kan worden gesteld, indien hij de nodige inlichtingen niet vraagt, die hem door de omstandigheden worden opgelegd; dat een koper of een tussenpersoon niet te goeder trouw handelt, wanneer er bij hem een twijfel bestaat omtrent de deugdelijkheid van bezit van zijn medecontractant; dat dit te geder moet worden aangenomen, wanneer de koper of de tussenpersoon zijn «vertrouwen» stelt in een vijandelijke instelling, die door de vijand werd opgedrongen, en waarop een «zorgvuldig, omzichtig en bedachtzaam mens» zich niet kan verlaten; (vgl. Kph. Brussel, 6-11-1946, J. C. B. 1946, bl. 243 en noot R. D. I en II);

Overwegende, dat de door eiser geleden schade genoegzaam is bewezen; dat eiser zijn effecten van de bezitters te goeder trouw slechts zou hebben kunnen revindiceren, mits hun de koopsom van de door hen verkregen effecten te betalen; dat des eisers nadeel also kan worden begroot op de huidige waarde van de effecten vermeerderd met de sedert 10 Mei 1940 tot op heden uitgekeerde dividenden; dat door gedaagde niet ernstig werd beproefd de door eiser bij dagvaarding en conclusie van eis gedane berekening te weerleggen;

Overwegende, dat gedaagde ten onrechte heeft ingebracht, dat er geen oorzakelijk verband bestaat tussen zijn daad en de schade, doordat de schade uitsluitend werd veroorzaakt door de roofmaatregel van de vijand, waarbij hij, gedaagde, niet betrokken is geweest; dat toch — bijaldien ook de roofmaatregel van de vijand als de grondoorzaak van de schade van eiser moet worden aangemerkt — de

verhandeling van de effecten door de gedaagde op de beurs nochtans kennelijk tot de schade heeft bijgedragen; dat de onderwerpelijke effecten door de vijand niet in beslag werden genomen om in portefeuille te worden bewaard, doch om daaruit zoveel mogelijk munt te slaan; dat de vijandelijke maatregel zijn uitwerking zou hebben gemist, indien de buitgemaakte effecten niet op de beurs onder de schijn van een normale beurstransactie konden worden verhandeld; dat daartoe de bemiddeling van een ingeschreven wisselagent onontbeerlijk was;

Dat derhalve de door eiser geleden schade een onrechtstreeks, doch stellig en zeker gevolg is van gedaagde's bemiddeling; dat het verband van oorzaak tot gevolg, in de zin van art. 1382 B. Wb., niet rechtstreeks behoeft te zijn; dat dit verband bestaat, zodra men kan bevestigen dat, bij gebreke van de schuld, de schade, zoals zij zich in concreto heeft voorgedaan, niet zou zijn ontstaan; (De Page, II, n° 953 & sqq);

Gezien artikelen 2, 34 en 40 van de Wet van 15 Juni 1935;

Verklaart eiser niet ontvankelijk in zijn revindicatie van effecten aan toonder; verklaart hem ontvankelijk en gegrond in zijn eis tot schadevergoeding; veroordeelt gedaagde om aan eiser te betalen de som van fr. 155.748,75 met de gerechtelijke intresten sedert 4 November 1947; ontzegt het meerdere geëiste; verwijst gedaagde in de proceskosten, tot de uitspraak aan zijde van eiser op fr. 480 begroot; verleent akte aan eiser van zijn begroting van de eis.

## RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

3e Kamer. — 28 October 1948.

Voorzitter : M. De Baillie.

Referendaris : M. Cloquet.

Pleiters : Mrs. De Simpelaere en De Saegher.

### Feitelijke vennootschap. — Dagvaarding.

*Een feitelijke vennootschap is geen rechtspersoon, zodat zij niet geldig kan gedagvaard worden.*

*De dagvaarding van een feitelijke vennootschap «in de persoon van haar (met name genoemde) vennoten», geldt echter als dagvaarding dezer vennoten, indien het exploit aan ieder van hen regelmatig is betekend en de verschenen gedaagden de regelmatigheid van de dagvaarding niet hebben betwist.*

Lalou t/ De Waele.

Overwegende dat de vordering ingesteld werd tegen de feitelijke vennootschap «De Waele gebroeders» in de persoon van haar vennoten de heer De Waele Camiel en de heer De Waele Frans;

Overwegende dat een feitelijke vennootschap geen bestaan heeft als rechtspersoon zodat een vordering tegen zulke vennootschap niet geldig kan ingesteld worden;

Overwegende nochtans dat de dagvaarding van een feitelijke vennootschap «in de persoon» van haar vennoten als dagvaarding van deze vennoten zelve

geldt, indien zoals in onderhavig geval, het exploot aan elk hunner regelmatig werd betekend en wanneer gedaagden bij hun verschijning de regelmatigheid van hun dagvaarding niet hebben betwist.

Overwegende dat verweerders ook hun schuld niet betwist hebben en dat deze schuld ten genoegen van recht bewezen is ;

*Om deze redenen :*

De Rechtbank, melding makende dat...

Verklaart de vordering ontvankelijk in zoverre zij ingesteld is tegen Camiel De Waele en Frans De Waele, en rechtdoende ten gronde verwijst hen aan eiser te betalen de som van 5.176,70 fr. met de gerechtelijke intresten en de kosten van het geding.

## VREDEGERECHT TE BOOM

19 Januari 1949.

Vrederechter : M. Van den Bergh.

**Buitengewoon huurrecht. — Opzegging door de eigenaar van het pand teneinde het zelf in gebruik te nemen. — Te dien opzichte kent de wet geen bevoorrechte huurders.**

*Artikel 8 van de wet van 31 Juli 1947 is van algemene toepassing en kent geen uitzondering ten behoeve van bevoorrechte huurders als bedoeld in art. 2, par. 5. De opeising van het verhuurde pand door het Ministerie van Wederopbouw staat aan de toepassing van voormeld art. 8 niet in de weg.*

De Laet t/ Raeymaecker.

Aangezien de vraag strekt ten einde voor recht te horen zeggen dat de opzegging, door aanlegger aan verweerder gegeven tegen 21 December 1948, geldig is naar de vorm ten gronde; dienvolgens verweerder te horen veroordelen het door hem betrokken huis te Boom, Antwerpsestraat 254, onmiddellijk te verlaten;

Aangezien aanlegger het bewijs voorlegt dat hij, volgens akt verleden voor notaris A. Spillemaeckers te Boom, in dato 27 Mei 1948, geregistreerd, eigenaar is geworden van het huis, gelegen te Boom, Antwerpsestraat 24, door aankoop gedaan tegen «De Dienst van het Sequester, Openbare instelling, gevestigd te Brussel, Bisschoffheimlaan. 38 A., handelend in uitvoering der Besluitwetten van 23 Augustus 1944 en 17 Januari 1947, en 10 Januari 1946, krachtens het sequester der goederen, rechten en belangen van de heer Lodewijk Frans Daes, en zijn echtgenote, geboren Maria Francisca De Loenen;

Aangezien in de verkoopvoorwaarden, voor de ingentreding, art. 8 der wet van toepassing zijnde op de huishuur wordt aangehaald;

Aangezien aanlegger op 21 Juni 1948 aan verweerder bij aangetekend schrijven, betekende dat hij eigenaar was geworden en hem verzocht dit goed te verlaten tegen 21 December 1948, daar hij dit goed heeft aangekocht voor zijn eigen gebruik;

Aangezien hierna gedaagde derhalve gehouden was het bedoeld goed vrij ter beschikking van verzoeker te stellen, reeds sinds 21 December 1948;

Aangezien verweerder opwerpt bij monde zijner verschijnende echtgenote, dat hij, als geteisterde en zijn echtgenote, als burgerlijk oorlogsslachtoffer bij de teistering aan het oog gekwetst, recht heeft op huurverlenging;

Aangezien met het oog op de toepassing van art. 8 der huishuurwet van 31 Juli 1947, de bevoorrechte categorieën van art. 2 par. 5 dier wet niet kunnen in aanmerking worden genomen; — art. 8 alle onderscheid van personen uitsluitend, en van algemene toepassing zijnde, zonder de minste beperking of uitzondering en afgezien van de bestemming van het goed, als het maar voor eigen gebruik van de eigenaar is;

Aangezien ook geen verder uitstel kan verleend worden, daar het maximum door de wet voorzien, zijnde zes maanden, na de betekening van de aankoop voor eigen gebruik, ter zake reeds verlopen is, ook niet, niettegenstaande het Ministerie van Wederopbouw, Provinciale Directie te Antwerpen, onder dagtekening van 10 Januari 1949, en onder handtekening van haar bestuurssecretaris J. De Vooght, namens de Directeur ons mededeelt dat de onder sequester staande panden steeds opgeëist werden, niettegenstaande het verzet van voornoemde dienst, een vonnis van uitzetting tegen verweerder de opeising in se nog niet opheft en het geteisterd gezin onmiddellijk in beroep zal gaan; bovendien dat bij mogelijke uitdrijving van het gezin van verweerder bij vonnis uitvoerbaar, niettegenstaande verzet of beroep, ofwel hetzelfde gezin ofwel een ander «manu militari» in het pand zal ondergebracht worden, gezien de opeising steeds verder blijft lopen tot de dag der opheffing; — beleefd verzoekt hij ons verder de eigenaar van het pand aan te zetten eerst de opheffing der opeising te vragen»;

Aangezien, hoezeer wij ook begaan zijn met het lot van verweerder, ongelukkig en te goeder trouw, art. 8 voornoemd, geen onderscheid maakt tussen een goed dat opgeëist is door het Ministerie van Wederopbouw en tegelijk onder het Beheer staat van de Dienst van het Sequester en door dit Beheer wordt verkocht; — en het goed dat enkel onder dit laatste beheer staat en wordt verkocht, en het ons derhalve niet behoort dit bij de Wet bij te passen;

Aangezien verder geen enkel document betreffende de opeising ter onzer kennis en voorlichting wordt gelegd, zodat wij de waarde dier opeising en haar blijvend karakter ook na de verkoping door de Dienst van het Sequester niet kunnen onderzoeken en beoordelen, gesteld dat wij dit vermogen zouden hebben niettegenstaande het principe der scheiding van machten;

Aangezien het conflict tussen twee staatsdiensten — Dienst van het Sequester en Ministerie van Wederopbouw — aan onze beoordeling in alle geval ontsnapt, op grond van dit principe en de in uitzicht gestelde moeilijkheden van uitvoering van een vonnis in voordeel van aanlegger gewezen, ons niet belet die oplossing op te leggen die ons volgens wet en recht, geboden lijken, de uitvoeringsmoeilijkheden onzer vonnissen aan ons eigen oordeel onttrokken zijnde door de Wetgever;

Aangezien overigens het Ministerie van Wederopbouw, ter openbare verkoping van 27 Mei 1948, en sindsdien, zijn vermeende rechten kon laten gelden voor de bevoegde rechtsinstanties, en het Ons niet behoort daartoe aan te zetten of van af te leiden;

*Om deze redenen :*

Zeggen voor recht dat de opzegging, door aanlegger aan verweerder gegeven tegen een en twintig December 1900 acht en veertig, geldig is naar de vorm en ten gronde;

Veroordelen dienvolgens verweerder het door hem betrokken huis, Antwerpsestraat, 24 te Boom, onmiddellijk te verlaten.

# **VREDEGERECHT TE BRUGGE**

Derde Kanton. — 3 December 1948.

Vrederechter : M. De Bock.

Pleiters : Mrs. Van Middeltem en Six.

**Arbeidsongeval op zee. — Vermoeden juris tantum van dood ten gevolge van een arbeidsongeval. Het tegenbewijs rust op de werkgever.**

*De verdwijning van een zeeman in volle zee vestigt een vermoeden juris tantum van dood ten gevolge van een arbeidsongeval, onverschillig of hij al dan niet van dienst of op wacht was en of hij sedert geruime tijd door zijn metgezellen al dan niet werd gezien. De last van het tegenbewijs rust op de werkgever.*

*Uit de verklaringen van de overige leden der bemanning blijkt in casu niet, dat het slachtoffer zelfmoord zou gepleegd hebben.*

Wwe Vermoote en cs. t/ Gemeenschappelijke Kas voor de Zeevisserij.

Overwegende dat Vermoote Frans, echtgenoot van eiseres, op 22-8-1942 in volle zee verdween aan boord van het vissersvaartuig H. 77, aanlegplaats Heist ;

Dat aanlegster beweert dat het hier een arbeidsongeval betreft en krachtens de B.W. van 23-10-46 de wettelijke vergoeding vordert voor haarzelf en haar kinderen ;

Overwegende dat verweerster pretendeert dat de vordering van eiseres ongegrond is, bij gebrek aan bewijs vanwege eiseres, dat de dood van haar echtgenoot het gevolg is geweest van een ongeval, d.w.z. een « plotselinge, abnormale, erge en uitwendige oorzaak » ;

Overwegende dat krachtens art. 1 der wet van 30-10-1929 « het ongeval overkomen aan boord... tot tegenbewijs toe wordt geacht een arbeidsongeval te zijn ;

Dat « La présomption de l'article 1 ne dispense aucunement la nécessité de preuve que la mort est due à une cause extérieure, anormale, soudaine et violente » (C. Biseau de Hauteville « Les accidents de Travail » nr 16 blz. 52) zodat bvb. « la congestion cérébrale, qui a déterminé une syncope et la mort au cours du travail, ne constitue pas en elle-même un accident de travail au sens de la loi » (J. P. Brux., 4e cant. C. Biseau de Hauteville idem als hoger) ;

Dat een Arrest van Cassatie dd. 21-10-1921 (Pas. 1922-1-28 echter bepaalt dat « si le patron veut se libérer, il devra administrer la preuve de sa libération ou de son exception. Il devra, par exemple, prouver que l'accident est dû à une cause fortuite ou volontaire, n'ayant aucun rapport avec l'exécution du travail » (C. Biseau de Hauteville, idem als hoger) ;

Dat « le droit à l'indemnité n'est exclu que lorsque l'accident a été intentionnellement provoqué par la victime » (Waleffe « Répertoire décennal 1926 à 1935 » accident de travail nr 87) ;

Dat « lorsqu'un ouvrier, travaillant sur un échafaudage dressé contre le quai de l'Escaut, disparaît inopinément et que son corps est trouvé après peu de jours, dans le fleuve, à environ 400 mètres du lieu du travail, il échet d'admettre par présomption qu'il y a eu un accident de travail. Des déclarations imprécises de témoins tendant à faire croire au suicide ou à une chute, conséquence d'une maladie, ne peuvent élever cette présomption d'accident de travail ». (Waleffe idem als hoger nr 145) en « Lorsqu'un

ouvrier travaillant à une voie ferrée à proximité de la Meuse est retrouvé dans les eaux du fleuve ne donnant plus signe de vie, et décédé par noyade, on doit admettre qu'il y a accident et non suicide, à défaut de renseignement qui ait rendu vraisemblable un geste de désespoir... Dans ces conditions, la présomption de la loi s'applique à défaut de preuve contraire » (Waleffe idem als hoger nr 148) ;

Dat « lorsque la victime, naviguant en qualité de premier cuisinier à bord d'un paquebot, se rendant des Etats-Unis à Anvers, disparaît en plein océan au cours d'une tempête survenue la nuit, à été vue pour la dernière fois vers minuit par un marin dans la cambuse et a disparu dans des circonstances absolument inexpliquées, il y a lieu de rechercher s'il y a accident tombant sous l'application de la loi du 30-12-1922 relative au gens de mer... Il y a lieu d'attribuer celles-ci (les indemnités forfaitaires) aux ayants droit si aucune circonstance ne permet d'autre par de supposer que la victime aurait volontairement cherché la mort, l'hypothèse d'un suicide se présentant dans des conditions vraiment inacceptables (Waleffe, als hoger nr 173) ;

Dat « quand l'accident s'est produit au cours de l'exécution du travail, il existe en faveur de l'ouvrier une présomption qu'il s'est produit par le fait de cette exécution. L'employeur doit être admis à la preuve contraire... » (Waleffe, als hoger nr 151) ;

Dat daaruit volgt :

A) In rechte : dat de verdwijning in volle zee van een zeeman, een vermoeden juris tantum uitmaakt dat hij het slachtoffer werd van een arbeidsongeval, zonder rekening te houden met het feit of hij al dan niet van dienst of van wacht was en of hij sedert geruime tijd door zijn metgezellen werd gezien of niet ;

Dat de werkgever die dit vermoeden betwist de bewijslast dient te dragen van zijn exceptie, door alle middelen van recht (vgl in strafrecht : « actori incumbit probatio, reus in excipiendo fit actor ») ;

Dat de omstandigheden door verweerster ingeroepen en waaruit de waarschijnlijkheid van een zelfmoord van het slachtoffer zou moeten blijken een feitelijke kwestie uitmaken waarover de Rechter heeft te oordelen ;

B) In feite : Dat het feit dat Frans Vermoote neerslachtig was en weinig at noch sprak, verschillende dagen vóór zijn verdwijning geen voldoende reden uitmaakt om tot de thesis der zelfmoord te besluiten, evenmin trouwens als het feit dat hij een paar uur vóór de vaststelling van zijn verdwijning was opgestaan ;

Dat de tegenslagen van de reis, zoals stormweer, slechte vangst, brand aan boord en daaropvolgende ongesteldheid van de motorist reeds een redelijke verklaring van slecht humeur of van neerslachtigheid kunnen geven ;

Dat, hoe eigenaardig ook de vorm zij der verklaringen van de bemanning zoals zij in het zeeverslag werden opgenomen, geen enkel lid het woord zelfmoord heeft uitgesproken of op de *waarschijnlijkheid* daarvan heeft gedrukt, waar zij veeleer vage toesprekingen schenen te willen maken op een loutere *mogelijkheid* ;

Dat rekening dient gehouden met de slechte weersomstandigheden op de dag van de verdwijning (regen, wind, slingeren van het schip) evenals met de duisternis vermits de feiten zich voordeden tijdens de oorlog, zodat er wellicht weinig of helemaal geen verlichting aan boord zal geweest zijn ;

Dat aldus de door verweerster opgeworpen exceptie dient afgewezen te worden en er uit de omstandig-

heden moet worden afgeleid dat Vermoote Frans slachtoffer werd van een arbeidsongeval met dodelijke afloop ;

Verklaren de vordering van eiseres ontvankelijk en gegrond ;

Zeggen voor recht dat Vermoote Frans dd. twee en twintig Augustus 1900 twee en veertig slachtoffer werd van een dodelijk arbeidsongeval ; enz.

## BIBLIOGRAPHIE

**LES CODES LARCIER.** — Compléments au 31 décembre 1948. — Edition 1949. — Maison Ferdinand Larcier. — Brussel.

In onze vorige jaargang hebben wij gewezen op de belangrijke uitgave, die verwezenlijkt is geworden door het Huis Ferdinand Larcier, met de publicatie van vijf verzamelwerken van wetteksten, waarbij achtereenvolgens de bijzonderste wetten en besluiten op het gebied van het burgerlijk- en handelsrecht, het strafrecht, het sociaal recht, het fiscaal recht en het staats- en administratief recht werden gepubliceerd.

Zelden hebben wij een periode gekend waarin de wettelijke teksten aan zoveel veranderingen onderhevig waren als thans en men mag dan ook stellig vooropzetten dat een verzameling van teksten, vanaf het ogenblik dat ze wordt uitgegeven, reeds dadelijk verouderd is. De bijzonderste praktische waarde van een verzameling wetten en besluiten is dan ook gelegen in de wijze waarop de teksten worden bijgewerkt, zodat ze voortdurend op de hoogte gehouden worden van de jongste wetgeving.

Het Huis Larcier heeft dit vraagstuk op bijzonder praktische wijze opgelost. Vorig jaar verscheen er voor elk van de vijf wetboeken een supplement, waarin de nieuwe teksten waren gedrukt. Op zeer eenvoudige wijze werd verwezen naar de plaats waar de nieuwe tekst diende ingelast te worden. Met een bewonderenswaardige regelmatigheid is thans het tweede supplement verschenen, dat de vijf gepubliceerde wetboeken op de hoogte stelt van alle wijzigingen, die zich in de wetgeving hebben voorgedaan tot einde December 1948.

Het is van belang er op te wijzen dat dit nieuwe bijvoegsel al de verwijzingen omvat die in het bijvoegsel van vorig jaar reeds werden gepubliceerd, zodat het supplement van het vorig jaar kan vernietigd worden en de gebruikers van het wetboek met één enkel bijvoegsel volledig op de hoogte gesteld worden van de allerlaatste stand der wetgeving.

De nauwgezette zorg, waarmede deze uitgave werd ondernomen onder de leiding van de heren Guissart en Closon, geeft aan dit werk een uitzonderlijke waarde en maakt van « Les Codes Larcier » een onmisbaar arbeidsinstrument voor alle juristen.

Evenals de wetboeken zelf kunnen ook de supplementen afzonderlijk per deel aangekocht worden.

Er moge verder nog op gewezen worden dat de bijvoegsels op zichzelf in de hoogste mate interessant zijn, omdat ze op eenvoudige en praktische wijze een merkwaardig overzicht geven van heel de wetgevende bedrijvigheid der laatste paar jaren.

**VOORS A. W. en VROOM A. M.** — Het notariaat en de plaats van de notaris in de samenleving. — Prae-adviezen uitgebracht ter behandeling in de Algemene Vergadering van de Broederschap der Candidaat-Notarissen te Arnhem op 20 Mei 1949.

De Algemene Vergadering van de Broederschap der Candidaat-Notarissen in Nederland zal op 20 Mei a.s. gehouden worden te Arnhem.

Zoals gewoonte wordt deze vergadering voorbereid door merkwaardige praeadviezen, die een bijzondere plaats innemen in de Nederlandse wetenschappelijke rechtsliteratuur.

Voor de aanstaande vergadering werd aan de dagorde gesteld het onderwerp « Het notariaat en de plaats van de notaris in de samenleving » en twee praeadviezen werden uitgewerkt, respectievelijk door de heren A. W. Moors, candidaat-notaris te Heemstede, en A. M. Vroom, notaris te Arnhem.

Alle vraagstukken die verband houden met de notariële praktijk en de activiteit van de notaris in het maatschappelijk leven, zijn door elk van de beide praeadviseurs grondig besproken. Laten wij slechts tussen de ontwikkelde onderwerpen vermelden : de notaris en de fiscus, de zaakwaarnemerij, de notaris en de andere juridische beroepen, de samenwerking tussen notarissen, de notariële taal, de honoraria, het notarieel hulpfonds, de opleiding, het toezicht, de leeftijdsgrens, enz.

Daar er een zeer groot parallellisme bestaat tussen het notariaat in Nederland en de notariële praktijk in België, zijn deze uitstekende praeadviezen ook van het grootste belang voor de Belgische juristen. Wij wensen dan ook ten zeerste dat niet alleen onze notarissen, maar ook de beoefenaars van het burgerlijk- en het fiscaal recht van deze stukken zouden kennis nemen.

In onze rubriek « Mededelingen » geven wij een kort uittreksel uit de studie van Mr. Voors, waarin hij het vraagstuk behandelt van de verhouding tussen notaris en advocaat, omdat dit vraagstuk ook in de hoogste mate vele lezers van het Rechtskundig Weekblad belang zal inboezemen.

## MEDEDELINGEN

### DE NOTARIS EN DE ADVOCAAT

Uit het praeadvies van Mr. Voors voor de aanstaande Algemene Vergadering van de Broederschap der Candidaat-Notarissen in Nederland, waarop wij wezen in onze « Bibliographie », nemen wij hieronder een korte beschouwing over betreffende de verhouding tussen het notariaat en de advocatuur.

\* \* \*

In 1942 had ik het genoegen dit onderwerp te behandelen voor de juridische faculteitsverenigingen van de beide universiteiten te Amsterdam en ik moge uit de toen gehouden voordracht het een en ander overnemen.

Welke verhouding bestaat tussen het notariaat en de advocatuur ? Een vergelijking tussen beide functies verwacht U niet ; daartoe ken ik de advocatuur te weinig en ik ben geen buitenstaander, die volkomen objectief kan vergelijken. Het gaat hier om het raakvlak tussen beide beroepen en om de vraag : in welke gevallen verdient de notaris de voorkeur en in welke de advocaat.

Beide functionarissen hebben eenzelfde dienende taak, nl. het economisch gebeuren in het juiste juridische kleed te steken, beiden bevorderen de rechtszekerheid, beiden geven adviezen, beiden hebben het vertrouwen van hun cliënten nodig.

Maar er is een tweeledig principieel verschil :

1. De notaris dient het belang van alle partijen, de advocaat dat van één der partijen. De notaris moet

trachten de zaak zodanig te regelen, dat beide partijen bevredigd zijn en hun aldus geregelde verhouding duurzaam bevredigend werkt. De advocaat behartigt de belangen van zijn client en heeft tot taak diens recht te doen zegeviereren over dat van de tegenpartij. Kan hij dat bereiken door wilsovereenstemming van beide partijen, zoveel te liever, maar ook dan behartigt hij in wezen alleen het belang van zijn partij.

2. Het werk van de notaris is er voortdurend op gericht om geschillen tussen partijen te voorkomen, dat van de advocaat om gerezen geschillen te beslechten.

Natuurlijk is hiermede de taak van de advocaat niet volledig omschreven; naast de processuele arbeid is het altijd zijn taak geweest om juridische adviezen te geven en overeenkomsten tot stand te brengen. Maar principieel gezien zijn de beide genoemde punten juist en zo meen ik dus dit te kunnen volhouden:

overal waar het gaat om de verdediging van de rechten van de ene partij tegenover die van de andere, onthoude zich de notaris en trede de advocaat op, maar waar en zolang het gaat om de juridische vormgeving van parallel lopende belangen van twee of meer partijen, trede de notaris op en beperke de advocaat zich tot een adviserende rol. Zo alleen is het mogelijk beider verantwoordelijkheid uiteen te houden en onnodige strijd te vermijden.

Gaat het dus om een rechtsstrijd tussen partijen, die niet te verzoenen blijken, de notaris geve de zaak door aan advocaten en onthoude zich er van zich op te werpen als advocaat van een der partijen. (Daarom voel ik niets voor de combinatie «notaris en advocaat» in één persoon. Het voortdurend van de notarisstoel in die van de advocaat overwippen en weer terug, eist een zodanige beweeglijkheid van geest, dat de uitoefening van beide functies er onder moet lijden. Er is nu eenmaal principieel verschil, dat tot een keuze moet leiden.

Gaat het tot regeling van een tot stand gekomen overeenkomst of de juridische vormgeving aan een economische samenwerking, dan trekke de advocaat zich terug, om het terein aan de notaris te laten.

In de praktijk verflauwen de grenzen. Menigmaal zal, vooral in boedeld zaken, de notaris de door hem juist en in het belang van allen geachte mening van een der cliënten verdedigen tegenover de ander in dezelfde zaak. Overschrijdt hij daarmee de grenzen van zijn functie? Eerst dan doet hij dit wanneer blijkt dat de meningen van partijen niet tot overeenstemming te brengen zijn. Voorts onthoude de notaris zich van processuele handelingen. Een notaris behoort niet een exploit op te stellen, dat de deurwaarder moet uitbrengen, zelfs niet als het gaat om executie van onroerend goed. En ik zou er zelfs niet tegen zijn, wanneer de advocaten een belangrijk deel overnamen van de rekestten inzake minderjarigen, enz. tot kantonrechters gericht.

Maar nu ook omgekeerd: gaat een advocaat de grenzen van zijn functie nimmer te buiten? Niet licht zal een advocaat dit toegeven. (Dat ligt reeds in de aard van zijn vak!) Van oudsher is de advocaat de jurist in het maatschappelijk leven, zijn «stiel» is ouder dan het notariaat en door de eeuwen heen van hoger standing. Zou er dan één juridisch terrein zijn, waarop hij zich niet zou mogen bewegen? Mijn antwoord is een wedervraag: Is het notariaat door afspitsing uit de advocatuur voortgekomen? Het notariaat kent zijn eigen ontwikkeling, en is voortgekomen uit een andere, eigen behoefte der maatschappij. Daarom draagt het een andere verantwoordelijkheid. Er kunnen veel aanmerkingen gemaakt

worden op art. 1 van de Wet op het Notarisambt, maar één ding zegt het goed: Een notaris is een openbaar ambtenaar uitsluitend (dus met uitsluiting van anderen) bevoegd tot het verlijden van authentieke acten, enz. Het opmaken van acten, dienende tot bewijs van de afspraken van partijen is de speciale taak van de notarissen. Aan die acten verbindt de wet speciale bewijskracht; de grossen ervan hebben executoriale kracht. De notaris is door studie en ervaring de aangewezen persoon.

Welnu, dan kenne ook de advocaat zijn grenzen en onthoude zijn cliënten niet de voordelen, aan de authentieke acte verbonden boven de onderhandse.

Natuurlijk behoeft niet elke door een advocaat tot stand gebrachte overeenstemming door een notaris in een acte te worden neergelegd. Dit strijdt o.m. tegen de efficiency. Ik ga dan ook niet verder dan te verlangen dat in zaken, die van nature bij de notaris thuis behoren, de advocaat zich beperke tot een adviserende taak en de redactie van de overeenkomst aan de notaris overlate.

Ter verduidelijking twee praktische voorbeelden:

Op een uitgesproken echtscheiding moet, wanneer er enige gemeenschap van goederen bestond, een boedelscheiding volgen en in het vonnis van echtscheiding wordt daartoe dan ook een notaris aangewezen. Heel juist, want boedelscheiding is het typisch terrein van de notaris, zoals de echtscheiding zelf het typisch terrein van de advocaat is.

Maar wat is veelal de praktijk? Dat er óf geen boedelscheiding wordt opgemaakt, met alle gevolgen van dien, óf dat de advocaat er een maakt, en zich dan uitdrukkelijk begeeft op het terrein van de notaris. Is dit juist? Wat komt er dan terecht van behoorlijke toedeling van onroerend goed, wat van onverdeelde aandelen in boedels, waarin een der partijen gerechtigd is? Gelukkig zij er vele goede uitzonderingen, waarin wel degelijk de notaris geroepen wordt de boedelscheiding te regelen, maar regel is dit helaas niet.

Een tweede voorbeeld: de vennootschapspraktijk.

Daarbij bedoelen cliënten de regeling van een duurzame samenwerking. Hier is geen enkel geschilpunt en ze zijn er op uit, door een goed contract toekomstige geschillen te voorkomen. Dus, zou men zeggen, typisch werk voor de notaris. Maar de vennootschapsacten, door advocaten opgemaakt, zijn legio. Daaronder zijn zeer goede, echter ook minder fraaie exemplaren en wanneer ze minder geslaagd zijn, blijkt dit bij aandachtige lezing vrijwel altijd voor te spruiten uit het niet gewend zijn van de advocaat aan het redigeren van acten en het zich indenken in de gevolgen van de rechtsverhouding. Dit immers is een kunst, moeizaam door de notaris verworven en voortdurend te corrigeren en te cultiveren! *Ars notariatus!*

Voor de naamloze vennootschap heeft de wet uitdrukkelijk voorgeschreven dat de acte van oprichting notarieel moet worden verleden. Waarom? Om het officiële cachet? Om er een sacramenteel tintje aan te geven? Of omdat het departement het gemakkelijk vindt met een beperkt corps van notarissen te doen te hebben?

In de notaris heeft de wetgever de man gezien bij uitstek, ervaren in het redigeren van regelingen tussen mensen, in het geven van vorm aan hun bedoelingen, in het beoordelen van de mogelijkheden van het concrete geval. Daarom werd de notaris aangewezen als de redacteur der statuten en werd hij daarvoor verantwoordelijk gesteld.

Hoe moet dan de notaris zich voelen, die op een

gegeven dag van een advocatenkantoor toegestuurd krijgt de volledige statuten van een naamloze vennootschap, eventueel reeds voorzien van de ministeriële verklaring, met het verzoek de acte van oprichting conform het concept te passeren?

Hier wordt de notaris verlaagd tot schrijver, wiens handtekening nu eenmaal niet gemist kan worden. Hier wordt het werk van de notaris gemaakt tot een blote formaliteit zoals de Engelse notaris zich moet beperken tot het « sworn to me, notary public ».

Dit moet de notaris zich niet laten aanleunen. Is de gang van zaken zoals hierboven geschetst, dan wordt de cliënt natuurlijk boos, wanneer hij een dubbele rekening krijgt en van zijn advocaat en van de notaris, die volgens het tarief niet minder rekent, dan hij zou gerekend hebben, als hij de oprichting geheel had behandeld. Maar de fout ligt hier niet bij de notaris.

Wat moet er dan gebeuren? Samenwerking, niets anders, ieder werkend op eigen terrein en samen het belang van de cliënt dienen. Niet alleen bij naamloze vennootschappen, maar ook in andere zaken, kan die samenwerking uiterst nuttig zijn. De advocaat geeft algemene, juridische en economische adviezen, de notaris ontwerpt, rekening houdende met deze adviezen, de actie. Want de notaris blijft voor de inhoud der acte de verantwoordelijke persoon, en kan zich daarvan niet afmaken, door zich te beroepen op een ontvangen concept.

Samenwerking dus, niet in die zin, dat beiden elkaar een balletje zullen toegooien en elkaar zo bevoordelen, maar de goede samenwerking kome hierin tot uiting, dat in het gecompliceerde rechtsleven van vandaag en morgen in één zaak beider werkzaamheid van belang is en zij elkaar op gelukkige wijze kunnen aanvullen.

En gelukkig is dat in de praktijk zeer vaak het geval. Alleen hoede de advocaat er zich voor invloed uit te oefenen op de keuze van de notaris, waarvan het gevolg kan zijn, dat de notaris, die jarenlang alle zaken voor een bepaalde cliënt of familie regelde, plotseling wordt gepasseerd voor een de advocaat aangenamer collega.

De goede samenwerking tussen advocaten en notarissen te bevorderen is uitermate belangrijk en daarom is ook van belang dat beiden elkaar op wetenschappelijk en ander terrein ontmoeten op de wijze als dit in de Notariële Vereniging te Amsterdam en te Utrecht, Arnhem en elders gebeurt.

\* \* \*

#### VIJFTIGJARIG BESTAAN VAN HET VERBOND DER PLEITBEZORGERS VAN BELGIE

Op 21 en 22 dezer zal met grote luister het vijftigjarig bestaan van het Verbond der Pleitbezorgers van België gevierd worden. Wij delen hieronder het programma mede der feestelijkheden dat werd samengesteld.

Zaterdag 21 Mei :

- 14.15 u.: Hulde aan de Onbekende Soldaat.  
Samenkomst: Wetstraat, over de Congres Kolom.
- 15.00 u.: Academische Zitting: Gerechtshof te Brussel. Welkomrede door Mr de Beco, voorzitter. — Verslag door Mr Nisot. Onderwerp: «Het aanwerven van pleitbezorgers». — Verslag

door Mr Dubois. Onderwerp: «De maatschappelijke zekerheid».

- 17.30 u.: Ontvangst ten stadhuis van Brussel.
- 19.30 u.: Feestmaal ingericht door het Verbond in de salons van de «Cercle Gaulois et Artistique», Wetstraat, 5, Brussel. De dames mogen hiervoor inschrijven mits storting van 350 fr. De avondkledij is wenselijk.

Zondag 22 Mei :

- 9.30 u.: Vertrek. — Verhoogd station Noord van de elektrische treinen.
- 10.20 u.: Vergadering aan het Rubenshuis, te Antwerpen, Rubensstraat (10 minuten van het Centraal Station.) Bezoek aan het Rubenshuis.
- 11.00 u.: Rubenshuis : Concert van Oude Muziek.
- 12.15 u.: Ontvangst ten stadhuis van Antwerpen.
- 13.00 u.: Lunch in het Grand Hôtel de Londres, de Keyserlei, 58, Antwerpen.
- 15.00 u.: Bezoek aan de Haven van Antwerpen met speciale boot.

## TIJDSCHRIFTEN

Nederlands Juristenblad, nr 20 van 14 Mei 1949.

Prof. Mr. J. C. Van Oven, Journalistengilde en verschoningsrecht. — Prof. Mr. J. M. Van Bemmelen, Regelen nopens de verantwoordelijkheid van journalisten. — Mr. J. W. Van der Zanden, Het rechtskarakter van de z.g. goedkeuringswet. — Mr. J. J. Van Walsem, Ontwerp-Advocatenwet. — C. A. Kluyver, Nederland en de verplichte rechtspraak van het Internationale Gerechtshof. — Mr. S. J. Timmenga, Het belang van de Staat m.o. van Prof. Mr. J. M. Van Bemmelen.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie, nr 4086 van 14 Mei 1949.

Dr. A. R. de Bruyn, Het nieuwe Kinderrecht en het Notariaat — Kl. Abma, Blikken in de notariële atlas. — Mr. J. A. Bremer, Hypotheken uit geblokeerde saldi.

Journal des Tribunaux nr 3810 van 15 Mei 1949.  
Xavier Ryckmans, Le régime des allocations familiales.

Vlaamse Juristen,

abonneert U

op het

“Rechtskundig Weekblad”